خط جوان

سلام بر شما مخاطبان همیشگی «جوان». دلگویه‌های شما عزیزان را از طریق شماره ۸۸۴۹۸۴۴۰ شنوا و پذیرا هستیم. این ستون را مسئولان و مدیران با حساسیت ویژه می‌خوانند.

■ **آب در لوله‌های فرسوده هدر می‌رود و کسی پاسخگو نیست**

مینایی – تهران: فرسودگی لوله آب در خیابان منتهی به میدان هفت‌تیر سبب شده تا آب بسیاری هدر برود، می‌خواستم از طریق روزنامه شما بپرسم که چرا مسئولان با توجه به کمبود آب و ارزش بالای آن حاضر نیستند لوله‌های فرسوده را تعویض کنند تا از هدر رفتن این سرمایه ملی جلوگیری به عمل آید.

■ **نان کم حجم و گران به مردم فروخته می‌شود**

محسنی – تهران: متأسفانه به دلیل گران شدن نان، کیفیت آن هم پایین آمده است و هر مغازه نانوایی نان خود را به هر میزان وزن و به هر قیمتی می‌خواهد می‌فروشد و بهانه آزادپز شدن سبب شده است تا کیفیت و وزن نان هم کاهش پیدا کند، حتی حق اعتراض هم نداریم. پس بازرسان سازمان تعزیرات چه می‌کنند؟

سرک

بیژن یانچشمه

سر به هوا نباشیم!

بنا بر اعلام سازمان پزشکی قانون استان تهران از ابتدای سال تا پایان آبان‌ماه ۲۳۸ نفر بر اثر حوادث ناشی از کار فوت کرده‌اند که در این زمینه سقوط از بلندی، اصابت جسم سخت، سوختگی و کمبود اکسیژن از جمله مهم‌ترین عوامل فوت ناشی از حوادث کار در کشور اعلام شده است. برابر آمار اعلامی از این مرجع، سال گذشته یک هزار و ۴۹۴ نفر در کشور نیز حین کار و انجام وظیفه جان خود را از دست داده‌اند.

نیروهای کار از یک سو سرمایه‌های مهم انسانی هستند و از دیگر سو با فوت یک نفر که نان‌آور یک خانواده است، خانواده‌ها دچار انواع و اقسام آسیب‌های مادی، اجتماعی و روحی می‌شوند که حتی در برخی موارد متلاشی شدن خانواده را نیز به دنبال خواهد داشت. در این میان حوادث کاری چندین برابر فوتی نیز تلفات بر جا می‌گذارد که علاوه بر موارد ذکر شده در ابتدای این نوشته، هزینه‌های بسیار را نیز به خانواده تحمیل می‌کند که این امر سبب مضاعف شدن درد و رنج فرد آسیب‌دیده و خانواده هم می‌شود. شعار اول ایمنی و بعد کار در کشور ما با توجه به آمار بالای حوادث کاری در حد یک شعار بی‌عمل باقی مانده است که نه‌تنها کارفرمایان بلکه کارگران و کارمندان هم به دلیل بی‌توجهی‌های صورت گرفته و نبود نظارت‌های سیستمی بر میزان حوادث کار می‌افزایند.

نیروی کار سرمایه با ارزشی است که می‌توان با چند درصد اضافه هزینه کردن و رعایت ضوابط و مقررات از میزان و شدت آن کاست. در حقیقت نبود ساز و کار مناسب و گاه نادیده گرفتن قوانین و مقررات از سوی دستگاه‌های نظارتی همچون وزارت کار، وزارت بهداشت و مؤسسه استاندارد و سایر متولیان بر میزان حوادث می‌افزاید و کسی هم پاسخگوی حوادث احتمالی در محیط‌های کار نیست. گاه می‌توان با رعایت نکات ایمنی ساده از سوی کارفرمایان، کارگران و کارمندان از حوادث بزرگ کاری که علاوه بر تلفات انسانی خسارت‌های مالی بسیاری نیز بر جا می‌گذارد، جلوگیری به عمل آورد به شرط آنکه شیوه‌های ایمنی به دقت طراحی و بازبینی شود. باید در نظر داشته باشیم که حوادث خبر می‌کنند و ما باید بی‌خبر نباشیم تا با یک حادثه ناگوار هزینه‌های بسیار جانی و مالی پرداخت نکنیم.

گزیده

هشدار یک نماینده مجلس:

برداشت بی‌رویه نمک اکوسیستم زیستی دریاچه احیا نشده ارومیه را تهدید می‌کند

نماینده مردم تبریز در مجلس با انتقاد از برداشت بی‌رویه نمک از دریاچه ارومیه گفت، اقدامات ستاد احیا در جهت بهبود وضعیت دریاچه مؤثر بوده، اما کافی نیست.

محمدحسین فرهنگی با هشدار نسبت به اینکه استحصال نمک از دریاچه ارومیه و برداشت بی‌رویه آن به مشکلات این دریاچه افزوده است، تصریح کرد: این اقدام، کاهش آب دریاچه و از سویی زمینه بروز ریزگردهای نمکی و سمی را فراهم می‌کند که ممکن است سلامت دریاچه در معرض تهدید قرار گیرد.

نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه باید به موضوع استحصال نمک از دریاچه ارومیه توجه اساسی شود، افزود: از جمله وظایف ستاد احیای دریاچه ارومیه، پرداختن و رصد این امور و همچنین پیگیری موضوعات مرتبط به دریاچه است که باید به آن توجه جدی داشته باشد. این نماینده مردم در مجلس دهم، با بیان اینکه اقدامات ستاد احیای دریاچه ارومیه در جهت بهبود وضعیت دریاچه مؤثر بوده اما کافی نیست، تصریح کرد: از تلاش و اقدامات ستاد احیای دریاچه تشکر می‌کنیم، اما این اقدامات کافی نبوده و بهبود وضعیت دریاچه نیازمند اقدامات مؤثرتر و تلاش‌های وسیع‌تر است. عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی، انجام اقداماتی مانند مدیریت استحصال نمک، توجه به منشأ گازهای سمی و پیش‌بینی علمی برای مقابله با آنها و همچنین جلوگیری از ورود پساب‌های صنعتی را از جمله اقدامات مؤثر در جهت بهبود وضعیت دریاچه ارومیه دانست و گفت: به موضوعاتی مانند انتقال آب به دریاچه، ورود پساب‌های تصفیه شده نیز باید توجه کرد تا بتوان نسبت به احیای دریاچه اقدام کرد.

معاون حفاظت محیط‌زیست کشور اعلام کرد

دستگاه‌های دولتی دارای بیشترین سهم تصرفات حریم ساحل

معاون دریایی حفاظت محیط‌زیست کشور اعلام کرد: با توجه به اینکه در استان هرمزگان بیشترین تصرفات در حریم ۶۰ متری ساحل توسط دستگاه‌های دولتی در سال‌های گذشته صورت گرفته است، باید وضعیت این اراضی روشن شود تا آسیبی به محیط‌زیست ساحل این استان وارد نشود.

پروین فرشچی افزود: طبیعت حریم ۶۰ متری دریا باید حفظ شود و همه صنایع به‌ویژه نهادهای دولتی در مرحله اول حفظ و نگهداری آن کوشا باشند، زیرا تا زمانی که نهادهای مختلف دولتی این حریم را رعایت نکرده‌اند چگونه می‌توانیم به بخش خصوصی اعتراض کنیم.

وی با بیان اینکه یکی از دغدغه‌های دولت تدبیر و امید مسائل زیست‌محیطی است، گفت: تصرف این اراضی شناسایی و به مراجعه ذی‌صلاح معرفی و اعلام شدند و هم‌اکنون نیز این پرونده‌ها در حال پیگیری است. فرشچی با بیان اینکه زمان‌بندی خاصی برای بررسی و اعلام نتیجه این پرونده‌ها تعریف نشده است، اظهار کرد: پرونده تصرفات اراضی یا سازه‌های غیرمجاز در حریم ۶۰ متری ساحل از زمان ارجاع تاکنون در حال پیگیری است. وی اضافه کرد: برای صدور مجوز در حریم دریا، سازمان بنادر و دریانوردی متولی است و برای حریم ۶۰ متری ساحل نیز شرکت آب منطقه‌ای مسئول است که باید در این خصوص نظارت بیشتری داشته باشند تا از بروز این گونه تصرفات که به محیط‌زیست دریا و سواحل کشور آسیب می‌زند، جلوگیری شود.

بسط سندرم بی‌تفاوتی در جامعه ایرانی

کاهش معنویت در زندگی مدرن

با فیلمبرداری از حوادث به جای کمک به حادثه دیده قابل مشاهده است

گزارش یک

نیره ساری

بی‌تفاوتی به رخدادهای اجتماعی اطراف ما در طول شبانه‌روز از همان دغدغه‌هایی است که هر روز به شکل بدتری پررنگ می‌شود و تحلیلگران دلیل عمده آن را مبتنی بر از بین رفتن معنویت، سنت‌های قدیمی و غرق شدن در زندگی مادی‌گرایانه می‌دانند.

شاید نسل دهه‌های قدیم این جمله را شنیده باشند که بزرگی در یک محل ریش و سبیل گرو می‌گذاشت تا دعوای پایین ده با بالای ده بالاخره حل شود، اما شاید همین یک خط برای نسل‌های دهه‌های جدید خنده‌دار هم باشد.

اما واقعیت امر درست است؛ چراکه ایرانی جماعت همواره در طول تاریخ به عنوان مردمی فداکار، پراحساس، با تعهد، مهربان و نوع‌دوست معروف بودند و در صورت مشاهده مشکل یا اتفاقی برای هنموع خود بی‌محابا کمک می‌کردند، هرچند که هنوز هم رنگ این همدلی تا حدودی در روستاها و شهرهای حاشیه‌ای به چشم می‌خورد، اما آمارهای پژوهشی حکایت از عمق فاجعه در کلانشهرها دارد تا جایی که تقریباً نیمی از مردم پایتخت دچار سندرم «بی تفاوتی» شده‌اند.

■ **بی تفاوتی مانع مهم مشارکت سیاسی در زندگی مدرن**

در متون جامعه‌شناسی از رفتار بی‌تفاوتی (Apathy) به عنوان پدیده‌ای آسیب شناختی یاد می‌شود که مانعی مهم در برابر مشارکت سیاسی و اجتماعی است که متأسفانه از پیامدهای شهرنشینی در دوران امروزی (مدرن) به شمار می‌رود. خشم و عصبانیت، رضایت و خوشحالی، قدردانی یا انتقاد از عوامل و دلایل رویدادها، واکنش‌های طبیعی هستند که بسیاری از ما در زندگی خصوصی و اجتماعی خود با آن روبه‌رو می‌شویم که البته برخی از اتفاقات در پیرامون ما جنبه خصوصی و فردی دارند و هر یک از ما مختار است هرگونه که خود تشخیص می‌دهد با آن برخورد کند.

اما بسیاری از رویدادهای اطراف جنبه اجتماعی دارند و تقریباً کل افراد یک جامعه را درگیر خود می‌کنند که نوع واکنش بعد از وقوع این دست از رویدادها دیگر جنبه فردی ندارد، لازمه واکنش جامعه را می‌طلبد.

گذشته از نبود درگیری مردم (توده و بدنه جامعه) در بحث‌های سیاسی و جناحی و گله‌مندی‌های تکراری از رویه معیشتی حاکم بر اقتصاد کشور، در حوزه فرهنگی و اجتماعی که شرایط به مراتب وخیم‌تر است، مردم نسبت به جان و مال و آبروی هنموع خود بی‌تفاوت شده‌اند و مکرر دیده می‌شود، این بی‌تفاوتی با گرفتن فیلم و عکس نشان داده شده و حتی در معرض نمایش هم گذاشته می‌شود.

شاید تا چند سال قبل شکل این بی‌تفاوتی‌ها به سکوت و مشارکت نداشتن در رقم خوردن جنایت‌های خیابانی چون میدان کاج و پل مدیریت تهران خلاصه می‌شد، اما چند سالی است که موضوع حتی وخیم‌تر از این شده است تا جایی که برای پاسخ به هنموع خود در دادن آدرس ساده هم حواس خود را پرت می‌کنیم یا با بی‌تفاوتی از فریادهای مرد جوان بر سر دختری عبور می‌کنیم و گریه‌های زن جوان کنار خیابان را هم نادیده می‌گیریم.

■ **ایرانی بمانیم اما از تمدن غرب عقب نمانیم!**

دکتر امان‌الله قرایی مقدم، جامعه‌شناس و استاد دانشگاه تهران در گفت‌وگو با روزنامه جوان با اشاره به اینکه معنویات، «همدلی و همزبانی» مورد اشاره از سوی رهبر معظم انقلاب از میان مردم رخت بر بسته است، گفت: مردم رباتیک و بی‌احساس شده‌اند در حالی که لازم بود ایرانی بمانیم، اما در عین حال از تمدن غرب نیز عقب نمانیم.

این جامعه‌شناس، مادیات و نفس‌پرستی را دو دلیل عمده برای شکل گرفتن بی‌تفاوتی در میان مردم معرفی کرد و اظهار داشت: مادیات و زندگی سرمایه‌داری موجب شد تا افراد مصلحت‌گرا شوند و با فاصله گرفتن از مراحل عقلانیت و معنویت، به سمت مصلحت‌اندیشی برای خود حرکت کنند.

■ **جای خالی معنویت و دگرخواهی در زندگی مردم**

وی راه‌حل موجود در این زمینه را مبتنی بر پررنگ کردن معنویات در زندگی مردم و مشارکت جوانان در سطح تصمیم گیری‌های خرد و کلان دانست و خاطر نشان کرد: باید به اصالت قبل و ریشه‌های قدیم فرهنگی – مذهبی در خانواده‌ها بازگردیم.

همچنین پروفسور حسین باهر، بنیانگذار مکتب «رفتارشناسی انسانی» در جهان درباره بی‌تفاوتی مردم نسبت به جان، مال و آبروی همنوع خود و عکس‌العمل‌های به دور از همدردی در مواقع بحرانی اظهار داشت: زمانه به گونه‌ای شده که وقتی فردی عیب و نقصی در کسی می‌بیند، خدا را شکر می‌کند که خود از آن عیب مبرا است.

■ **از خدا، خلق و خانواده‌محوری به خود محوری و بی‌تفاوتی رسیدیم**

باهر با اشاره به سخن معروف امام حسین(ع) مبنی بر اینکه «اگر دین ندارید لااقل آزاده باشید» ادامه داد: قبلاً خدا، خلق و خانواده محور بودیم، اما امروزه خودمحور شدیم و هر کس فقط به خودش فکر می‌کند، چراکه از قله سنت به صنعت حرکت کردیم، اما نه مدرنیته شدیم و نه سنت قبل را حفظ کردیم. خوبی‌های سنت را از دست دادیم و از صنعت نیز اکتفا به بدی‌ها می‌کنیم.

رنگ باختن معنویت از زندگی مدرن امروزی میان مردم، فاصله گرفتن از سنت‌های قدیمی، مادیات و زندگی سرمایه‌داری، سهولت در دروغگویی، بی‌اعتمادی افراد جامعه به یکدیگر و ساختارهای اجتماعی و سیاسی امروز منجر به بی‌تفاوتی‌هایی شده است که به گفته تحلیلگران در صورت بی‌توجهی به بازگشت به سنت قدیمی روز به روز بدتر هم خواهد شد. یادمان باشد، بترسیم از لحظه‌ای که تا زنده‌ایم چیزی درون ما بمیرد به نام انسانیت!

گزارش ۲

زهرا چیذری

مرگ خاموش سهم بیماران فقیر

تداوم دکان پزشکی و اعتراض چند شغله‌های بهداشتی

بیایید کمی به عقب برگردیم چیزی حدود پنج، شش سال قبل درست زمان بررسی قانون برنامه پنجم توسعه و وقتی این قانون به بخش سلامت رسید. مطابق تبصره یک ماده ۳۶ قانون برنامه پنجم توسعه؛ پزشکانی که در استخدام پیمانی و رسمی مراکز درمانی دولتی و عمومی غیردولتی هستند، مجاز به فعالیت پزشکی در مراکز درمانی و بیمارستان‌های بخش خصوصی نیستند. این درست مشابه همان قانونی است که چند روز پیش در قالب ماده ۸۹ قانون برنامه ششم توسعه به تصویب رسید و با واکنش شدید پزشکان فعال در بخش خصوصی از جمله وزیر بهداشت و رئیس سازمان نظام پزشکی مواجه بود. طی این چند روز بخش سلامت رسانه‌ها پر است از هشدارهایی درباره خطر کوچ پزشکان حاذق به بخش خصوصی، خطر تعطیلی ۶۰ هزار مطب و تیترهایی با این مضامین. این حرف‌ها برای کسانی که سابقه تصویب این قانون را در سال ۸۹ مطالعه کرده‌اند، چندان ناآشنا نیست؛ تهدیدها و هشدارهایی که هیچکدام به وقوع نپیوست و تنها پروپاگاندایی برای تحمیل رأی بخش خصوصی بود.

حالا بازگردیم به همین چند روز پیش و در آستانه تصویب قانون برنامه ششم توسعه؛ بازخوانی اظهارنظرهای چهره‌های حوزه سلامت همه حکایت از نارضایتی از تصویب قانون ممنوعیت اشتغال همزمان پزشکان در بخش دولتی و خصوصی داشت؛ از رئیس سازمان نظام پزشکی گرفته تا پزشکان خانه ملت و در رأس همه اینها شخص وزیر بهداشت که خود سردمدار فعالیت همزمان در چندین بخش است. با وجود این و به‌رغم تمام لابی‌های صورت گرفته، اما نمایندگان مجلس این بار هم به تصویب قانونی رأی دادند.

■ **قانونی که اجرا نشد**

قانون تمام وقتی پزشکان طی سال‌های اجرای برنامه پنجم توسعه هم هیچگاه اجرایی نشد. آن هم در شرایطی که مرضیه وحید دستجردی، وزیر بهداشت وقت خودش این قانون را ابلاغ و تأکید کرد: «وزارت بهداشت برای اجرایی کردن مواد قانونی مرتبط در حال پیگیری جدی الزامات مالی و غیرمالی آن در دولت و مجلس شورای اسلامی در قالب بودجه‌های سنواتی است.» در برابر این، اما سید حسن قاضی‌زاده هاشمی، وزیر بهداشت کنونی اعتقادی به این قانون ندارد و در عوض معتقد است: «ممانعت از فعالیت همزمان پزشکان در بخش خصوصی و دولتی مغایر با قانون اساسی است.» اظهار نظر آقای وزیر در حالی است که نص صریح اصل ۱۴۱ قانون اساسی هم بر ممنوعیت فعالیت همزمان بخش خصوصی و دولتی تأکید دارد. هرچند بهانه افزایش ۱۲۰ تا ۳۰۰ درصدی تعرفه‌های درمان اجرای همین قانونی بود که حالا آقای وزیر اصلش را زیر سؤال برده است.

■ **آقای همیشه نگران**

علیرضا زالی، رئیس سازمان نظام پزشکی به عنوان نماینده صنف پزشکان درباره این قانون اینچنین اظهار نظر می‌کند: «اکنون پرداخت‌ها در بخش دولتی هم از نظر عددی هم قدرمطلقی و هم پرداخت کارانه به گونه‌ای است که فاقد انگیزه‌های لازم برای حضور مستمر پزشکان در بخش دولتی است و این موجب می‌شود بسیاری از پزشکان بخش خصوصی را انتخاب کنند. این خطر وجود دارد که بسیاری از پزشکان حاذق و کارآمد بخش دولتی به دلیل نگرانی از آینده و امنیت شغلی خود، عملاً از بخش دولتی خارج شده و به بخش خصوصی روند که باز هم مردم متضرر خواهند شد.» وی که خودش هم قبول دارد این قانون در بسیاری از کشورهای پیشرفته اجرا می‌شود، اجرای این قانون در دیگر کشورها را اینگونه توجیه می‌کند «اگر در جایی مثل انگلستان یا کانادا تجربه موفقی در این زمینه وجود دارد و پزشک معمولاً در بخش دولتی تک‌شغله است، به دلیل پرداخت بسیار جذابی است که در بخش دولتی برای پزشک فراهم است و فاصله بخش دولتی و خصوصی آنقدر ناچیز است که پزشک ترجیحش آن است که در بخش دولتی بماند.»

با وجود تمام جوسازی‌های ذینفعان بخش خصوصی درباره قانون ممنوعیت اشتغال همزمان پزشکان در بخش دولتی و خصوصی پزشکان و دندانپزشکان عمومی در این مصوبه مستثنی شده‌اند. جالب اینجاست تصویب این قانون در برنامه پنجم توسعه موجب خروج پزشکان از بخش دولتی نشد؛ چراکه این بخش برای آنها جاذبیت‌های فراوانی دارد و از سوی دیگر پزشکان آنقدر ساحل امن دارند که به راحتی از قانون سرباز بزنند.

■ **مرگ؛ سهم بیماران پزشکان دو شغله**

هنوز هم اتفاق می‌افتد؛ مرگ بیمار در بخش دولتی به دلیل آنکه پزشک معالجش در بخش خصوصی مشغول درمان افرادی است که پولش را داشته‌اند از خدمات او برخوردار باشند، اما بیماری که پولش را ندارد در بخش دولتی زیر دست رزیدنت‌ها جراحی می‌شود. تازه اغلب پزشکانی که در دو بخش فعالند سهامداران بخش خصوصی هستند و از این مسیر نیز درآمدهای هنگفتی دارند. در عین حال این قبیل پزشکان حاضر نیستند مزایای هیئت علمی بودن را از دست بدهند. تا زمانی که نام یک پزشک در سر در یک بیمارستان دولتی به چشم می‌خورد می‌تواند برای مطب و بیمارستان خصوصی خود بیمار پیدا کند و در صورت کوچ به بخش خصوصی این مزیت را از دست می‌دهد. از سوی دیگر بر خلاف اظهارات وزیر بهداشت و رئیس سازمان نظام پزشکی درآمد پزشکان بخش دولتی آنقدرها هم کم نیست. انتشار فیش‌های حقوقی برخی از پزشکان نشان داد درآمد اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها دهها و حتی صدها میلیون تومان است و این درآمدهای عجیب و غریب و کارکردهای عجیب‌تر پزشکان نجومی بگیر ماحصل زحمات رزیدنت‌هایشان است؛ چراکه خودشان اغلب اوقات در بخش خصوصی هستند و مهرشان در بخش دولتی کار می‌کند!

■ **فرار از قانون در چارچوب قانون!**

بر همین اساس است که مسعود پزشکیان، نایب رئیس مجلس شورای اسلامی درباره ممنوعیت اشتغال همزمان پزشکان در بخش خصوصی و دولتی معتقد است: «پزشک حق ندارد برای یک مریض نسخه‌ای بنویسد یا عملی انجام دهد، بعد مریض را به حال خود رها کند و جای دیگر برود، اگر مریض خونریزی کرد، ما که ادعا داریم جان بیماران برای ما مهم است، دکتر را باید کجا پیدا کنیم؟»

وی خطاب به اینگونه پزشکان می‌گوید: «شما بیخود می‌کنید که به بیمار می‌گویید بیایید در خارج از بیمارستان دولتی عمل شوید. مگر بیمارستان دولتی را چه کسی ساخته است؟ اگر بیمارستان بد است، در آن را ببندید و اگر بیرون از بیمارستان خوب است همه بروند آنجا.»

پزشکیان با بیان اینکه یک پزشک نباید دکان باز کند، تصریح می‌کند: «پزشک نباید در ۱۰ جا کار کند و نتواند پاسخگوی مریض باشد به اسم محرومان ولی به کام گردن کلفتان قانون ننویسیم. ما قانونی می‌نویسیم که کسی حق نداشته باشد در چارچوب قانون از قانون فرار کند و در سیستم دولتی به مریض نمی‌رسند و خدمتی ارائه نمی‌شود و می‌گویند رزیدنت شما را عمل می‌کند؛ ولی در خارج از بیمارستان دولتی ما شما را عمل خواهیم کرد.»

حالا اما این قانون تصویب شد؛ قانونی که تا اجرایی نشود باز هم شاهد مرگ خاموش بیماران بخش دولتی هستیم؛ همان بیمارانی که پزشک معالجشان در بخش خصوصی مشغول کار است.

یادداشت

حسن فرامرزی

ملاقات با گاو برای خوردن یک لیوان شیر

برچسب‌هایی که روی مواد غذایی زده می‌شود - دست کم روی کاغذ - به خاطر چیست؟ به خاطر این است که مردم به امنیت آن غذا اطمینان داشته باشند. در گذشته آدم‌ها در خانه‌ای که غذا می‌خوردند و مهمان آن خانه بودند، از دریچه مهر و اعتماد غذا را می‌خوردند و طلب برچسب و مُهر استاندارد نمی‌کردند، همچنان که امروز هم وقتی کسی به مهمانی‌ای دعوت می‌شود به صاحبخانه نمی‌گوید مجوز بهداشتی و مُهر استاندارد این برنج یا خورشتی را که پخته‌اید بیاورید، حتی امروز وقتی کسی به رستورانی مراجعه می‌کند، طلب مهر استاندارد نمی‌کند، چون می‌داند نیابتاً از سوی او کسانی و دستگاهی متولی است که این کار را انجام دهد و بهداشت و امنیت آن غذا را تأمین کند. در واقع ما هر رستورانی که در شهر یا بیرون شهر می‌بینیم، ناخودآگاه فرض را بر این می‌گذاریم که این رستوران از سوی وزارت بهداشت یا هر متولی‌ای که در این باره مسئولیت دارد، تأیید شده است.

اما در اینجا پدیده دیگری به نام تجارب آدم‌ها و تجربه‌زیستی هم نقش بازی می‌کند. به این معنا که اگر افراد در رستوران شهری یا بین‌شهری بارها و بارها غذایی بخورند که کیفیت مطلوبی نداشته باشد یا بدتر از آن آنها را دچار مسمومیت و عوارض گوارشی کند، دیگر به آن تأیید قانونی اعتماد نخواهند کرد.

این مثال درباره محصولات غذایی صنعتی هم صادق است و وقتی کسی برچسب کیفیت غذایی و استاندارد را روی محصولی می‌بیند، خیال او قاعدتاً درباره سلامت غذا راحت باشد، یعنی به محض اینکه دید روی شیشه یا بطری یا جعبه یک ماده غذایی، مهر استاندارد و پروانه بهداشتی خورده است. او اینها را علامتی از سلامت محصول به حساب می‌آورد، اما اگر تجربه‌های منفی و ناخوشایند آدم‌ها در این باره روز به روز بیشتر شود، در آن صورت همان اتفاقی که مثلاً درباره رستوران‌ها می‌افتد اینجا هم تکرار خواهد شد. به این معنا که آدم‌ها بیشتر سراغ محصولاتی خواهند رفت که جلوی چشم آنها تهیه یا از سوی فروشندگان محصولات سنتی عرضه می‌شود. مثلاً وقتی کسی به یک فروشگاه زنجیره‌ای مراجعه می‌کند و می‌بینید عسل یک کیلویی ۱۰ هزار تومان فروخته می‌شود و روی شیشه عسل نوشته صددرصد طبیعی و مهر استاندارد و بهداشت هم دارد، چگونه می‌تواند این دو – قیمت بسیار پایین و صد درصد طبیعی بودن - را کنار هم قرار دهد.

آیا می‌توان باور کرد که عسل صددرصد طبیعی با کیلویی ۱۰ هزار تومان یا حتی ۲۰ هزار تومان عرضه شود؟ مسلماً اینجا اعتماد مصرف‌کنندگان به آن مجوزهای قانونی و بهداشتی سست خواهد شد یا مثلاً وقتی کسی می‌بیند روغن کنجد کیلویی کمتر از ۳۰ هزار تومان برایش تمام نمی‌شود، چطور می‌تواند باور کند که بشود یک روغن خوب گیاهی را کیلویی ۵ هزار تومان تهیه کرد؟ اینجا هم می‌بینید آدم‌هایی که کمی برخوردارتر هستند به سمت تهیه روغن جلوی چشم کشیده خواهند شد و آدم‌هایی که در جاده‌ها دنبال کندودار می‌گردند تا از او عسل طبیعی مطالبه کنند، اما آیا این اتفاق برای همه امکان‌پذیر است؟ آیا آدم می‌تواند همه مواد غذایی خود را به این شیوه یعنی جلوی چشم و نزدیک به فرآیند تولید تهیه کند؟ مسلماً این اتفاق برای بسیاری از گروه‌ها نشدنی است. تصور می‌کنم شیوه فعلی برچسب‌گذاری روی محصولات غذایی جوابگوی اعتماد آدم‌ها نیست و این برچسب‌ها وزن اعتماد شهروندان را به خوبی حمل نمی‌کند.

خبر کوتاه

■ رئیس سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی گفت: در سال گذشته و در دو نوبت حدود یک هزار تبلت برای دانش‌آموزان نیمه بینا در نظر گرفتیم.

■ سازمان بیمه سلامت ایران درباره سوء استفاده از نام این سازمان در ارائه خدمات بیمه درمان، صدور بیمه‌نامه تکمیلی و پایه و دفاتر بیمه درمان به شهروندان هشدار داد.

■ در نشست شورای برنامه‌ریزی و هماهنگی بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت مقرر شد مقدمات لازم برای شرکت در مذاکرات دوجانبه با مسئولان حج عربستان درباره حج سال ۱۳۹۶ فراهم شود.

■ ساخت و سازهای حرم مطهر امام حسین (ع) با استفاده از نقوش ایرانی اسلامی که برگرفته از جلوه‌های هنری و نورپردازی است توانسته از زائران عتبات عالیات دلبری خاصی کند.

■ دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی نبود بسیاری از داروهای جدید بر اساس تولیدات روز دنیا را یکی از مشکلات بخش مراقبت‌های ویژه در ایران عنوان کرد و گفت: بیمه هنوز درمان مکمل تغذیه‌ای را به عنوان بخش مهمی از چرخه درمان بیماران در بخش مراقبت‌های ویژه قبول ندارد.

■ مدیر تعلیم و تربیت سازمان بسیج جامعه پزشکی کشور بیان داشت: پیرو فرمایشات مقام معظم رهبری برای راه‌اندازی گفتمان «پزشک انقلابی» به شکل کمی و کیفی در کشور تلاش می‌کنیم.

■ متخصص تغذیه و رژیم درمانی با اشاره به ضرورت توجه به تغذیه سالمندان گفت: حضور فرزندان و نوه‌ها باعث تغییر روحیه و بهتر شدن اشتهای سالمندان می‌شود.

■ یک کارشناس دارویی گفت: بسیاری از مشکلات گوارشی که عمده بیماران را به سمت مصرف خودسرانه داروها می‌کشاند، با انجام تغییر در سبک زندگی روزانه فرد تا حد زیادی برطرف می‌شود.

■ رئیس مرکز سلامت و محیط کار وزارت بهداشت گفت: تعطیلی مدارس راه حل اساسی برای حل مشکلات آلودگی هوا نیست، بلکه مقطعی و کوتاه مدت است تا کودکان و نوجوانان بیشتر دچار آسیب نشوند و در واقع از روی ناچاری این تصمیم گرفته می‌شود.

■ رئیس انجمن دندانپزشکان با اشاره به مشکل اشتغال دندانپزشکان بیان داشت: وزارت بهداشت به جای خرید یونیت دندانپزشکی هر مطب را به مرکز بهداشت مراقبت دهان و دندان تبدیل کند.

■ رئیس دبیرخانه ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب‌سازی کشور اعلام کرد: وزیر کشور به عنوان رئیس ستاد مناسب‌سازی حتی یک بار هم در جلسات این ستاد حضور نداشته است و دستگاه‌های اجرایی نیز از وظایف قانونی خود غافل شده‌اند.

■ معاون خدمات شهری شهرداری تهران از مناسب‌سازی ۲۲ بوستان در مناطق شهر تهران برای استفاده معلولان خبر داد و گفت: با برنامه‌ریزی‌های انجام شده در هر منطقه یک بوستان برای استفاده معلولان مناسب‌سازی می‌شود و ان‌شاءالله این پروژه تا دهه فجر امسال به اتمام خواهد رسید.

■ مدیر کل کمیته امداد استان تهران با اشاره به تحقق ۵۷ درصدی برنامه در حوزه زکات افزود: برنامه‌های متنوعی برای فرهنگ‌سازی و احیای زکات مانند تبلیغ چهره به چهره با حضور در بین کشاورزان، دامداران و باغداران انجام شده است

■ دبیر اجرایی سمینار پاراکلینیک در اپتومتری با اشاره به افزایش فعالیت عینک‌سازی‌های غیر مجاز در سطح کشور گفت: از متولیان نظام سلامت یاری می‌طلبیم تا شاهد به بازی گرفته شدن سلامت بینایی مردم توسط مراکز غیر مجاز نباشیم.